

Дисципліна з підготовки магістра
«Клінічна практика з ортопедичної стоматології» (3 курс)

Спеціальність	П1 Стоматологія
Освітня програма	Стоматологія (2025)
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Навчальний рік	2026 - 2027
Статус дисципліни	ОК 47 // Обов'язкова, цикл професійної підготовки
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	(кількість кредитів ЄКТС)
Курс / семестр	3 курс / 5, 6 семестри
Укладач (і)	Альона ГЛУШАК, к. мед. н., доцент Андрій ЮР, асистент
Викладач (і), гостьові лектори	Альона ГЛУШАК, к. мед. н., доцент Богдан КОМНАЦЬКИЙ, к. мед. н., доцент Олександр ПРОКОПЕНКО, PhD, доцент Ольга ТАТАРІНА, к. мед. н., доцент Володимир ОРЛОВСЬКИЙ, к. мед. н., доцент В'ячеслав КОСТЮК, PhD, асистент Андрій ЮР, асистент; Оксана ВАЛЬЧУК, асистент; Наталія БАБІЙЧУК, старший викладач; Віталій МУНТЯН, старший викладач; Олена РОМАШКІНА, старший викладач
Місце проведення, контакти	Кафедра ортопедичної стоматології Адреса: 22028, м. Вінниця, вул. Героїв поліції, 34 (вхід з території університету). ort.stom@vnmua.edu.ua Сайт: www.vnmua.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Коротка анотація курсу, актуальність.

Основним фокусом програми є практична підготовка студентів 3-го курсу з клінічних етапів виготовлення незнімних та частково знімних конструкцій зубних протезів, засвоєння методики обстеження пацієнтів та формування клінічного мислення в ортопедичній стоматології.

Предметним напрямком програми є клінічні та лабораторні етапи ортопедичного лікування пацієнтів із дефектами твердих тканин зубів та частковою втратою зубів за допомогою незнімних і частково знімних протезів, орієнтована на отримання знань про методи діагностики, показання, протипоказання, конструктивні особливості та біомеханіку незнімних (вкладки, коронки, мостоподібні протези) та частково знімних (пластинкові,

бюгельні) зубних протезів, а також можливі помилки та ускладнення під час їх застосування, формування умінь та навичок щодо обстеження стоматологічного пацієнта, постановки діагнозу, складання плану лікування, проведення клінічних етапів препарування зубів, зняття відбитків, фіксації незнімних конструкцій, а також визначення центральної оклюзії, припасування та накладання частково знімних протезів.

Пререквізити освітнього компонента.

Дисципліна «Клінічна практика з ортопедичної стоматології» (3 курс) базується на знаннях з анатомії людини, гістології, пропедевтики ортопедичної стоматології, матеріалознавства, патоморфології та патофізіології

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів інтегральних, загальних та фахових компетентностей для самостійного проведення клінічних етапів ортопедичного лікування пацієнтів із дефектами твердих тканин зубів і зубних рядів незнімними та частково знімними конструкціями протезів.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Клінічна практика з ортопедичної стоматології» (3 курс) є:

- 1 Навчити студентів методики комплексного обстеження пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології.
- 2 Навчити обґрунтовувати та встановлювати діагноз згідно з сучасними класифікаціями.
- 3 Сформувати навички складання раціонального плану ортопедичного лікування.
- 4 Навчити виконувати основні клінічні маніпуляції при виготовленні незнімних та частково знімних протезів.
- 5 Засвоїти принципи профілактики та усунення можливих ускладнень під час ортопедичного лікування.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

інтегральні (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність працювати в команді.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- ФК1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- ФК3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- ФК4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- ФК5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи,

план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

ФК9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

ФК12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

ФК14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

Результати навчання для дисципліни:

у результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- Анатомо-фізіологічні особливості жувального апарату в нормі та при патології твердих тканин зубів і частковій адентії.
- Методики клінічного, інструментального та рентгенологічного обстеження ортопедичного хворого.
- Показання, протипоказання та послідовність клініко-лабораторних етапів виготовлення незнімних протезів (штампованих, суцільнолитих, металокерамічних, безметалевих коронок, вкладок, мостоподібних протезів).
- Показання, протипоказання та клініко-лабораторні етапи виготовлення частково знімних пластинкових та бюгельних протезів (включаючи методи фіксації, паралелометрію та визначення центральної оклюзії).
- Правила безпеки, ергономіки, асептики та антисептики в клініці ортопедичної стоматології.
- Критерії оцінки якості виготовлених зубних протезів.

вміти:

- Проводити деонтологічний та клінічний прийом пацієнта, збирати анамнез, заповнювати медичну карту (форма № 043/о).
- Проводити обстеження пацієнта (огляд, пальпація, перкусія, аналіз рентгенограм, оцінка діагностичних моделей).
- Формулювати та обґрунтовувати діагноз, складати план підготовки порожнини рота до протезування та безпосередній план лікування.
- Проводити препарування зубів під різні види незнімних коронок (із застосуванням знеболення).
- Отримувати анатомічні та функціональні відбитки різними відбитковими матеріалами (альгінатними, силіконовими).
- Визначати та фіксувати центральну оклюзію або центральне співвідношення щелеп при різних клінічних варіантах часткової втрати зубів.
- Проводити припасування та фіксацію незнімних конструкцій протезів на тимчасові та постійні цементи.
- Проводити припасування, корекцію та здачу частково знімних пластинкових і бюгельних протезів, давати рекомендації щодо адаптації та догляду за ними.

Постреквізити освітнього компонента.

Інтегрується з терапевтичною та хірургічною стоматологією, радіологією та пропедевтикою внутрішньої медицини.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

ПРН1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1, усі пункти); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані

огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2, П.4).

ПРН2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5, П.4, 11, 14).

ПРН3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 5, П.4, 11, 14), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої ділянки для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2, П.4).

ПРН4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1, П.21,22).

ПРН5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4, усі пункти).

ПРН8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2, П.4) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами

ПРН10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3, усі пункти) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1, П.21,22).

ПРН13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4, усі пункти).

ПРН19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, П.4, 2.1, П.21,22) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6, усі пункти).

ПРН22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, П.4, 2.1, П.21,22) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7, П. 3, 4, 8-15, 21-27, 34, 36-40,43-49, 51, 53, 55, 64-66).

ПРН23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4, усі пункти) в умовах обмеженого часу (за списками 6, усі пункти, 7, П. 3, 4, 8-15, 21-27, 34, 36-40,43-49, 51, 53, 55, 64-66).

Результати навчання для дисципліни: у результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- Анатомо-фізіологічні особливості жувального апарату в нормі та при патології твердих тканин зубів і частковій адентії.
- Методики клінічного, інструментального та рентгенологічного обстеження ортопедичного хворого.
- Показання, протипоказання та послідовність клініко-лабораторних етапів

виготовлення незнімних протезів (штампованих, суцільнолитих, металокерамічних, безметалевих коронок, вкладок, мостоподібних протезів).

- Показання, протипоказання та клініко-лабораторні етапи виготовлення частково знімних пластинкових та бюгельних протезів (включаючи методи фіксації, паралелометрію та визначення центральної оклюзії).
- Правила безпеки, ергономіки, асептики та антисептики в клініці ортопедичної стоматології.
- Критерії оцінки якості виготовлених зубних протезів.

вміти:

- Проводити деонтологічний та клінічний прийом пацієнта, збирати анамнез, заповнювати медичну карту (форма № 043/о).
- Проводити обстеження пацієнта (огляд, пальпація, перкусія, аналіз рентгенограм, оцінка діагностичних моделей).
- Формулювати та обґрунтовувати діагноз, складати план підготовки порожнини рота до протезування та безпосередній план лікування.
- Проводити препарування зубів під різні види незнімних коронок (із застосуванням знеболення).
- Отримувати анатомічні та функціональні відбитки різними відбитковими матеріалами (альгінатними, силіконовими).
- Визначати та фіксувати центральну оклюзію або центральне співвідношення щелеп при різних клінічних варіантах часткової втрати зубів.
- Проводити припасування та фіксацію незнімних конструкцій протезів на тимчасові та постійні цементи.
- Проводити припасування, корекцію та здачу частково знімних пластинкових і бюгельних протезів, давати рекомендації щодо адаптації та догляду за ними.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Лекції:	-
Практичні заняття:	40
Самостійна роботи:	50
Всього	90

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви модулів і тем
Модуль 1 «Клінічні аспекти незнімного знімного зубного протезування»	
1	Робота лікаря на клінічному прийомі. Ергономіка, асептика та дезінфекція. Особливості заповнення медичної карти ф. № 043/о.
2	Клінічне обстеження пацієнта: огляд, зондування, оцінка ступеня рухомості зубів, аналіз прицільних рентгенограм та ОПТГ.
3	Клінічний вибір відбиткових матеріалів під конкретну патологію. Техніка отримання анатомічних відбитків альгінатами та С-силіконами.
4	Клінічні маніпуляції при підготовці зубів під суцільнолиті та металокерамічні конструкції. Профілактика опіку пульпи.
5	Робота з препаративними вітальними зубами: ретракція ясен, зупинка кровотечі, виготовлення та фіксація провізорних коронок у кріслі лікаря.
6	Особливості отримання двошарових (двоетапних та одноетапних) прецизійних відбитків С-силіконами. Оцінка якості відбитка лікарем.
7	Клінічні етапи прийому пацієнтів із дефектами коронкової частини: кукові штифтові

	вкладки та мікропротези (вініри/вкладки).
8	Клінічний контроль та аналіз каркасів металокерамічних протезів під час припасування в ротовій порожнині.
9	Оцінка анатомічної форми, кольору, оклюзійних контактів готової конструкції. Клінічний протокол постійної фіксації незнімних протезів цементами.
10	Аналіз типових помилок лікаря на клінічних етапах незнімного протезування. Демонтаж старих чи дефектних коронок. Захист карти ф. № 043/о куrowаного пацієнта.
Модуль 2 «Клінічні аспекти частково знімного зубного протезування»	
1	Клінічна топографія дефектів зубних рядів (оцінка за Кеннеді). Визначення стану слизової оболонки протезного ложа за Суплі.
2	Оцінка стійкості опорних зубів. Клінічний підбір та індивідуалізація стандартних відбиткових ложок для частково знімного протезування.
3	Клінічна робота з пацієнтом на етапі визначення та фіксації центральної оклюзії за допомогою прикусних валиків (аналіз міжальвеолярної висоти).
4	Клінічна перевірка конструкції майбутнього пластинкового протеза у ротовій порожнині: контроль оклюзійних контактів, меж базису, постановки зубів.
5	Клінічний прийом на етапі здачі готового часткового знімного протеза: виявлення зон тиску за допомогою індикаторних паст, припасування кламерів.
6	Клінічні візити пацієнтів для корекції протезів. Диференційна діагностика болю під базисом (натертості, артикуляційні помилки).
7	Клінічні особливості планування бюгельних протезів: обстеження опорних зубів для кламерної системи Нея, підготовка оклюзійних накладок.
8	Практична паралелометрія на діагностичних моделях у клініці. Визначення межової лінії та шляху введення протеза лікарем.
9	Припасування суцільнолитого каркаса бюгельного протеза в ротовій порожнині. Оцінка прилягання дуги та стабілізаційних елементів.
10	Клінічні методики лагодження знімних протезів безпосередньо у кріслі та через лабораторію. Захист карти ф. № 043/о куrowаного пацієнта.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи</u> : усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційних задач
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Проводиться на останньому практичному занятті і встановлюється за поточною успішністю відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
*Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Проводиться на останньому практичному занятті і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
** Підсумковий контроль - іспит	Проводиться під час екзаменаційної сесії за графіком іспитів (і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова

([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf))

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні контролі	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів за екзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння знань студента де

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

8. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf).

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М. І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поведіння в

приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацюють навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку, на практичних заняттях студент має бути одягнений в медичний халат, в іншому випадку здобувачі не допускається до заняття.

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри *ортонедичної стоматології*; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальному закладі режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонене самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідаються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра *ортонедичної стоматології*) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття

(практичних навичок) та складанні підсумкового контролю ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра ортопедичної стоматології / Студенту/аспіранту/форма навчання/курс/навчально-методичні матеріали).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри ортопедичної стоматології. Маршрут отримання матеріалів https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології/Студенту/Очна_форма_навчання/Стоматологія/3курс/ Навчально-методичні матеріали.

ЛІТЕРАТУРА

Базова з «Клінічна практика з ортопедичної стоматології» (3 курс):

1. Ортопедична стоматологія: підручник / М. М. Рожко, В. П. Неспрядько, І. В. Палійчук та ін. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 720 с. [[1](#), [2](#)]
2. Ортопедична стоматологія. Ч. 1: Обстеження. Постановка діагнозу / [Д. М. Король та ін.]. — Полтава, 2023. [[1](#)]
3. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник / П. С. Фліс, Г. П. Леоненко, І. А. Шинчуковський та ін.; за ред. П. С. Фліса. — 2-ге вид. — К.: ВСВ «Медицина»,

2020. — 328 с. (Використовується для повторення біомеханіки та матеріалознавства). [1]
4. Лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій зубних протезів: навчально-наочний посібник / М. М. Рожко, Т. М. Дмитришин, І. В. Палійчук. — К.: ВСВ «Медицина», 2024. — 222 с. [1]
 5. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник / П. С. Фліс, Т. М. Банних. — 3-є вид. — К.: ВСВ «Медицина Claritas», 2024. — 296 с. [1]
 6. Часткові знімні пластинкові протези: навч. посіб. — 3-є вид., доп. — Ужгород: Говерла, 2025. — 211 с. [1]

Допоміжна з «Клінічна практика з ортопедичної стоматології» (3 курс):

1. Матеріалознавство в ортопедичній стоматології: навч. посібник / О. Б. Беліков, О. І. Рошук, В. П. Гавалешко та ін.; за ред. проф. О. Б. Белікова. — Чернівці, 2023. — 326 с. [1]
2. Мостоподібні конструкції зубних протезів / В. І. Біда, М. О. Павленко, О. В. Біда. — Львів: ГалДент, 2007. — 83 с. [1]
3. Практикум з ортопедичної стоматології / М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова, В. М. Соколовська. — Полтава: ФОП Болотін А. В., 2016. — 104 с. [1]
4. Введення в сучасну клінічну гнатологію: навч. посібник / М. М. Рожко та ін. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. [1]

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>
2. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
3. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
4. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
5. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
6. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
7. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Силабус з дисципліни «Клінічна практика з ортопедичної стоматології» (3 курс) обговорено та затверджено на засіданні кафедри ортопедичної стоматології (протокол №1 від «26» серпня 2026 р.).

Відповідальний(а) за курс:

кандидат медичних наук, доцент ЗВО

Альона ГЛУШАК

Завідувач кафедри ортопедичної стоматології

кандидат медичних наук, доцент ЗВО

Едуард БЕЛЯЄВ